

نقیسینا تیکستی و دسه لاتا ههفتیکستی^۱ (فهکولینهکا تیوری یه)

نوزت احمد عثمان^{۱*} و عبدالقادر نوری عبدالکریم^۱ و رفیق سلیمان میرو^۲

¹ پشکا زمانی کوردی، فاکولتیا زانستین مروفايه تي، زانکویا زاخو، هه ریم کوردستان، عراق

² پشکا خواندین روزمه لات، فاکولتیا زانکویا ماردين ئورتوگلو

وه رگرتن: 2018/08 په سه ندرکن: 2018/10 به لافکرن: 2018/12 <https://doi.org/10.26436/2018.6.4.421>

پۆخته:

ههفتیکستی، ب ساده ترین دهربرین په یادابوون و فهگوهاستن و بهرجسته بوونا تیکستین بهرین و سهرده مه ن دناڤ تیکستی نویدا کو دبه پشکهک ژ هه بوونا تیکستی نوی، ئە ڤ فهگوهاستن ژی چیدبیت ب شیوهکی راسته و خو یان نه راسته و خو بیت . تشتی گرنګ دناڤ فی فهکولینی دا ، چه وانیا نقیسینا تیکستی یه و چه وانیا کارتیکرنا ههفتیکستی یه ل سه ر وی په یادابوونی ل ده می دسه لاتا خو لسه ر دسه پینیت ، زیده باری هندئ دیارکرنا وان هه دوو قوناغین تیکست دناڤا کرنا خودا تیرا دبوری و چه وانیا پیگه کارکرنا ههفتیکستی یه ژبو بهرده وامبوونا وی پروسئ .

په یقین سه ره کی: تیکست ، ههفتیکستی ، چه وانیا نقیسینا ، پینگاڤ .

1. پیسه کی

به لکو دبته پیسه بۆ چاپوکی و فره وشه نبریا ئافرینه ری و دیارکرنا رادی فهجوبین و دووباره دارشتنا تیکستی و چه وانیا سه ره ده ری لگه ل ژینگه ها تیدا دژیت ، ئە ڤ سه ره ده ری یه بوویه میتوده کا سالوخذان و شروفه کرنا وان پینگاڤ و قوناغین دپروسا داهینانا تیکستی دا پشکار کو سروشتی فهکولینی و هسا ریک دایه فهکوله ری کو بتنی لایه نی تیوری وه رگریت ب مه رما دیارکرنا قوناغان و ببیته ریک بۆ هه ر که سه کی بزافا نقیسینا بکه ت .

2.1. پیکهاتا فهکولینی:

دڤی فهکولینی دا تیشک هاتی یه ئیخستن لسه ر وی پروسا ده می داهینانا تیکستی دا دهیته ئە نجامدان کو ئە و پروسه ژی ب دوو قوناغان هاتی یه دیارکرنا ، یا ئیکئ: قوناغا پیش نقیسینا-Geno text ، ئە ڤ قوناغه ژی ژ چوار پینگاڤان (چیکرنا هزرئ ، ریکخستنا هزرئ ، فه دیتنا دهربرین گونجای ، ههفتیکستی) ، پیک دهیت و یا دووی: قوناغا نقیسینا Feno-text ب هه مان شیوه ئە ڤ قوناغه ژی ژ چوار پینگاڤان (توبوگرافیا ، چه وانیا دارشتنی (ره هه ندین بابه تی) ، په یوه ندین زمانی ئارمانج _ په یام_) پیک دهیت . زیده باری دیارکرنا چه وانیا پیگه گریدانا وان دبیاڤی تیکستی ئە ده بی دا .

3.1. گرنګیا فهکولینی:

گرنګیا فی فهکولینی ژوی چه ندئ ده ست پیدکه ت کو بزافه که بۆ دیارکرنا وان قوناغ و پینگاڤین دپروسا داهینانا تیکستی دا دهیته بجهینان زیده باری هندئ نیشاندانا دیتنا فهکوله ری بۆ چه وانیا

تیکست ، ب هه بوونا خو یا بهرجسته که رسته کی بۆ وه رگری پیسکیش دکه ت بی کو دشیاندا بهایی خو بی ماته ری و مه عنه وی بیاریزیت ، ئە وه بوونه (تیکست) بی کو فه ریژا هزرا ئافرینه ری یا تاک و کارتیکرنا وی ژینگه هی یه یا کو ئافرینه ر دبیاڤی ویدا دژیت ب میکانیزما کارتیکرن و کاریگه ربوونی ، لغیره دئ "بوچوونا کریستیفایی بۆ تیورا تیکستی وه رگرین کو فی تیوری دکه ته دقه باره کی جفاکی دا ، - لده ف وی- ئاخفتن یا که فن ونوی ژیده ری وی تیکستی یه ... و بقی شیوه ی تیکست نه بتنی به ره مه ، به لکو به ره مه پنه ره " (1) و ئە ڤ به ره مه بوونه فه ژیانئ دده ته تیکستی کو دناڤه را ئافرینه ری و خوانده فانی هه رده م بی زیندی بیت و ب ئە رکی به رده وامبوونی راییت . میکانیزما په یادابوونا تیکستی ژ ئافرینه ری ده ست پیدکه ت ، ژبه ر کو ئە و ب بابئ تیکستی دهیته نیاسین و مافی لادانا و زیده کرن و گهورینی بی هه ی .

1.1. میتودا فهکولینی:

پروسا داهینانا تیکستی دبیاڤی داهینانا ئە ده بی دا ، دبته ئیکه م پینگاڤا فی ئافراندنی و هسا دهیته دیارکرنا کو تیکست ژ کومه کا تیکستان پیک دهیت کو دبنيادا ب ریکا دیالوگا دناڤه را واندا په یدا دبیت و ل دوماهی ل ئیک ئا قار ب ئیک دگه ن کو ئە وژی تیکستی نوی یه ، هه بوونا تیکستین بهرین و سه رده م دناڤ تیکستی نوی دا و پشکاریا وان دپروسا داهینانی دا ب کیماسی ناهیته هه ژمارتن ،

* فهکوله ری به رپرس

دروستكرنا تيځستى ب شپوه كى گشتى كو خزمه تا فه كولينى بگه ت
و ببيته زيده كرنهك ل سهر پروسا زهنگينكرنا فه كولينين زانستى .

دهرباس دبن و هر قوناغهك دببته چوار پېنگاډ ، نه وژى ب قى
شپوهى دروست دبن:

2. نقيسينا تيځستى و دهسلاتا هه قتيځستى

3. قوناغا پيش نقيسينا Geno-text

تيځست ، ب وانا فه هاندن و ليكدانه فا په يقين به لاف د په يكه ره كى
ناخفتنى يى دياردا سيمايه كى نوى پى دبه خشيت و دناڤ هه قشيوين
خودا جودابوونا خو بهرچاډ دكته ب وى تايبه تمه نديا ژه بوونا خوه
وهردگريت و ريكا تماميونى دهلبژيرت ب مهره ما سه رخوه بوونا
وى پيځهاتا زمانى يا پى دروستبووى بياريزت و نه و شيوى نوى يى
نه ده بى تايبه تمه نديه كا دى پى ببه خشيت .

نه چار دكته كو زينگه هه كا نارام و ناماده كرى بؤ ترخان بگه ت ب
مه رما ليكدانا وان هزرين به لاف دهجى پيدى دا و دهستنيشانكرنا
وى هزا لسهر كاردكته داكوب شپوه كى بژاره به ردهست بگه ت
و كارى ل سهر نه نجام بدهت و نه ق قوناغا داهينانى هه مه موو
دميشك و هه ستين داهينه رى دا دهينه نه نجامدان كو په يوه ندى دگه ل
وى زينگه هى يا هى نه وا كو نقيسه ر تيدا دژيت و " زينگه هى ئيك
ژ نامرازين دياربوونا داهينانى په و دبيزن مروڤه كورى زينگه ها خويه ،
واته كه سى داهينه ر به ره مى تيځه ليا جفاك و زينگه ها خو په ... "

(3)

1.3. چيكرنا هزرى invention:

ئيځه م خالا چاندنا توفى تيځستى په يى كو بهيته داهينان ، واته
درستبوونا پينگاډا تيځى يا هزركرنا مروڤى دبورى داهينانى و
نقيسينا دا ، نه ق هزره تايبه تمه نديا خو ژ وى نه زموناهه كسى يا
دژينگه هى دا په پيدا بووى وهردگريت و سيمايين ليځه ريانى ل
دياردن جوراو جور دگه هينيت ، " نقيسه ر د شروفه كرنا - هزرى
- و چه قين ويدا هه ر ئيكي ب شپوهيه كى سه ربه خو شروفه دكته
، نه وژى ل گوره ي فان پينگاډان: زانين و بارودوخ و كار (4) ، كو
نه و پينگاډان يين نقيسه رى ريځ دئبخن و هزره كا روون بؤ وهرگرى
دروست دكته ب مهره ما گه هاندنا ديتنا وى يا ده وروبه ران و
تيځه لكرنا وى لگه ل وى نقيسينا و نارسه كرنا وى بؤ ناڤ تيځستى

لگورهى هندى كو " تيځست بنيات هه كى سيمانتيكى په كه س يان
گروپ به ره م دئين ، نه وژى ديبافى بنياتى تيځسته كى
به ره مهينه ر دا كو دكه قيته دسنورى روشه نبرى و جفاكى يى
دياركى دا " (2) ، دق بواريدا نقيسه رى تيځستى ناسته نكين
هه مه جور دريكا ويدا په دابوون ، ژبه ر كو كارتنيكرنا تيځستى
نه مايه ده بوونا نقيسه رى دا ، بهلكو نه و كارتنيكرنه ژ وى
دهربازبوويه و تيځست بوويه هه لگرى قى كارتنيكرنى ، ژبه ر هندى
لسهر پيدى بوو ده وانيا دارشتنا تيځستى دا و فه ديتنا ريځ و
شيوازين كارتنيكر بؤ به ره مى خو باشر هزا خو بگه ت. ژبه ر كو
هه ر تيځسته ك ل ده مى دهينه نقيسين ، پيدى په لسهر داهينه رى
ل وى ده مى تيدا دهينه نقيسين بهرچاډ وهرگريت ، ژبه ركو نه ركي
نارسه كرنا تيځستى لسهر مل و شيانين وى رادوه ستيت و نه ق
تيځسته لايه نى قوناغى پيځه ديار دببت ، ژلايه كى فه قوناغا ميژووبى
يا تيدا دهينه نقيسين و هه ره وسا نه و قوناغا ژيى مروڤى يى بؤ
دهينه نارسه كرن .

پروسا نقيسينا تيځستى بشپوه كى هوير يا گرديابه ب داهينانى فه
ياكو دبنياتدا فه ريژا هزا نقيسه رى په و دناڤ تيځستى دا به رجسته
دببت ، شيانين نقيسه رى ل سهر به لانسكرنا كه رستى وهرگرى ب
ريكا هه قتيځستى و بپردانكا وى يا داهينانى زيده بارى شيانين وى
يىن زمانى دببته ريځ بؤ نافراندنا هه بوونه كا نقيسى يا نوى كو دببژنى
تيځست .

خاله كا هه ره گرنگ دق بوراى دا نه وه كو تيورا تيځستى بزافى
دكته ژيو راكرنا جياوازا ژانرين نه ده بى و هونه رى ، ژبه ركو نه و
به رى خو ددهت به ره مين هونه رى وهكو هه بوونه كا تايبه ت ، نانكو
هنده ك نامين ناسايى يين هه رده م د به ره مئينانى دا و ب وى
شپوهى ده ريرينى ژ خو دكهن و نازادى ددهت وهرگرى ب هه بوونا
ناقه روكى و تيځه هشتنا وى بؤ تيځستى .

د درستبوونا تيځستى دا ، نقيسه ر وهكو نافرينه ر تايبه تمه نديين
داهينانى په پيدا دكته ب مهره ما به ره مئينا نا كه رسته كى نوى كو
دببژنى (تيځست) ، و قوناغين دروستبوونا وى د دوو قوناغين گرنگدا

نه ق پينگاډه ، نانكو چيكرنا هزران - سه ره راي هندى كو ده ربرينه كا
دوپاتكرى يا نقيسه رى په ب چه ند شيوان ديار دبن و د دوو ته وهران
دا د هينه دياركرن ، يى ئيكي (هزا سه ره كى) كو نه وژى پرتپرتكرنا
تيځستى په ب شپوه كى گشتى و دابه شكرنا وان هزرايه لسهر جورين
وان و پاشان ژيكرتتا هزا سه ره كى يا تيځستى و قى چه ندى
ژى گرنگيا خو يا هه بؤ هندى دا بزائين هزا سه ره كى ل كيژان
پارچا تيځستى په ، يى دووى (هزا گشتى) نه و لايه نى هزرى په
يى كو دناڤ ته قاييا تيځستى دا به رجسته دببت و دهينه به لافكرن ،
پشتى خواندن و تيځه هشتنا تيځستى به ردهست دببت و چيدببت ب
شپوهيه كى راسته وخو بهيته دياركرن يانژى يا فه شارتي بيت و
بمينيته لسهر ملين خوانده قانى و شيانا وى تاقبيكه ت ، زيده بارى
يا مه گوتى نه ق هزه دبنياتدا دوو جورن ، چيدببت هزره كا باش و
نافاكه ر بيت يانژى هزره كا نيگه تف و خرابكه ر بيت و يا گرنگ لفيزه
نه وه هزا گشتى بهيته ديار كرن .

2.3. ریځکستنا هزری Disposition:

رهنگه داهینان د هندهک بواران دا گلهک یا سرکهفتی بیت ، به لوی شیوازی ئارسته کرن و ریځکستنا وان ب شیوه کی نه ریځ بیت کو دبیته نه گهری هندی کو هم بهایی وی هزری لاواز بییت و هم ب شیوه کی پیدفی نه گه هیته وهرگری ، هه رفی بواریدا و ل قوناغا بهری نفیسینی ئافرینه ر پشٹی چیکرنا هزری بزاقی دکه ت نه فی هزری ریځ بیخت و هو " ئاماژان ب سروشتی وی هزری - یی پیکهاته یی - و ل دویف ئاستی چه و انیا کارتیکرنا پیکهاتا زمانی بهرچاف دکه ت یین کو بریکا وی سیسته می زمانی یی بسه ردا زال بهیته نیاسین یان ژئ ئاستی ئافاکرنا نه ده بی دا " (5) دیار بییت ، که واته دیار کرنا چه و انیا بهرچافکرنا هزران و رادی کارتیکرنا وان دبیا و ئاستین جودا دا .

نه و په یوه دنیا دناقبه را پارچین هزری دا هاریکاریا داهینه ری دکه ت کو هزا سره کی و یا گشتی ب شیوه کی زنجیره یی ئارسته بکه ت کو کارتیکرنا وی بهرچاف بیت و نه و " نویساندا تیکستان بهری بنیاتی په دفی پروسا نویساندنئ دا ، به لوی نابیت دوبر ژ په یوه ندیین دی یین تیکستی بهیته وهرگرتن ... و دقیره دا راستین په یوه ندی هه قتیکیسته یا ب هه ریکه کی هه بیت هه بوونا خو دیار دکه ت " (6) و دبیته ریځخوشکه ر کو نه و هزری ریځکستی ب هرکی خو رادبن و چ ژلایی ریکرنا وانغه یان پیدانا ره سه نایه تی بو تیکستی ئافرانندی ، زیده باری هاریکاریا وی بو وهرگری کو ب زنجیره یی هز بو بهیته دارشتن و هه برین نه که قیته دناقبه را واندا .

ب هه حالی هه بیت ، ریځکستن دبورای هزری دا بو تیکستی گلهک گرنگه ، ژبه ر کو بهایی ده لالی و درکاندنئ یی هه شارتی بو داهینانی دپارچیزت و ریکی دده ت کو ب باشترین سیما دبیته ریځخوشکه ر بو گه مشتتی ب قوناغا د دویفدا دهیت و دبیته بنیات بو هه دیتنا چه و انیا رازیکرئی .

3.3. قه دیتنا دهربرینن گونجای Elocution:

دپروسا نفیسینا تیکستی و بهرچاف وهرگرتنا ده وروبه ران و بریغه چوون لگه ل پروسی ئهرکی هه ره قورس لسه رملین دهینه ری قه دیتنا هندهک دهربرینا په کو هه لگرین هز و موره مین وی بن و " بقی چه ندی خوه یا داهینه ری دبیته هه لگرا ده لاله ته کا وجودی یا بهیز بو تیکستی و نه و خوه یی په دبیته سه نته ری هه بوون و بزاقی... " (7) و هه روه سا بشین ده لاله تین پیدفی هه مپیز بکن داکو مهرمین وی نه بنه قوریانی دهربرینا وی و هه ردوو پیکفه د ئیک ئاستدا بریغه بچن و بنه نه گهری بهیزبوونا هه ردووکان نه و هه ژئ ماندیبوون و گونجاندن پیدقیت ب مهرما پاراستنا ئیستاتیکا تیکستی .

مه بهست Intentionality ، یا کو داهینه ری نه چار دکه ت هه می هزرین خو د بیاقی په یکه ر و شیوازه کی ده ستیشانگری دا دابرچیزت ژبه ر هه بوونا سیسته مه کی زمانی یی دیار کری و نه و بخوژی ، واته " زمان ، نه بتنی سیسته مه که ژ نیشانین زمانی ، به لکو دبنیاتدا بزاقه کا گه هاندنی په " (8) و نه و گه هاندنه (دهربرینن زمانی) پیدفی په لسه ر داهینه ر و هسا دروست بکه ت کو هه لگرا وان موره مین گرنگ بن و نه بنه قوریانی ئیک و دوو .

په یف ، ل هه می دهمان نابیته هه لگرا وان دهربرینن داهینه ری دقیت بگه هینیت ، ئانکو سنوری په یفی ژ هندی بچوکره کو بشیت هه مپیزا وان دهربرینا بکه ت ، ژبه ر هندی داهینه ر په نایی دبه ت بهر ب سنوره کی بهر فره هتر یی دهربرینن کو بشیت ب ریکا وی په یاما خو بگه هینیت وهرگری و جهی وان ل دویف پیدفی و ریژکرنا وان بگوهرویت داکو " ستراتیژی و ئامرازین بکارهینانا داهینانا ئاخفتنی بهینه قه دیتن نه وژی دهرباره ی گریمانین داهینه ری پشت به ستن لسه ر کری ... " (9) و یی پشت راست ژ وان کو دی شیت دهربرینن و هسا بهرهم ئینیت کو هه لگرین موره ما وی بیت و زه نگیینی ده ته تیکستی نوی ئافکاری .

نه و پینگافه ، رادی شیان و چاپوکیا داهینه ری دیار دکه ت دهرباره ی داهینانا دهربرینن گونجای کو بشین وان موره مین وی هه لگرن و دانانا هه قسه نگیه کی دناقبه را واندا زیده باری وی چه ندی نه دهربرین ببن قوریانی موره می و نه موره م ژئ نه ل ئاستی دهربرینا بیت ، به لکو هه ردوو هاریکارین د ئافاکرنا تیکسته کی بژاره دا .

4.3. هه قتیکیستی Intertextuality :

نه و هه دوماهی پینگافه د قوناغا هه شارتی یا یا داهینانا تیکستی دا یا کو پینگافین پیشین لدورر خو کوم دکه ت و دکه ته دخزمه تا خودا ، د قی پینگافی دا نه و پینگافین پیشین هه می دهینه کومکرن و ریځکستن ب ریکا دهربرینن گونجای بیی کو هه بوونه کا بهرجه ته هه بیت ، به لکو میکانیزمه کا نهیثی په یا داهینانی و ئاماده کرنه بو ژدایکبوونا تیکسته کی نوی کو سیمایین تاییه ت هه بن و ژ ده وروبه ران جودا بیت ب ریکا هه لگرتنا ده لاله ت و تاییه تمه ندیین سه ربه خو .

پیداچوون ل سه ر قی پروسی ، قه گه ریانه بو کویراتیا بیردانکا داهینه ری یا کو ب بورینا ده می و چه رخرکنی و خواندنئ هاتی دروستکرن و لقره و هسا دهیته دیتن کو " تشتی بخو چیبیت هه بوون بو نینه ، به لکو ژ نه نجامی ئاماده بوونا ده نگیین - که رستین - لسه ر ئیک و ریژکری و لدویف ئیکه ، بقی شیوه ی هه قتیکیستی یا په یوه نداره ب میکانیزما میژان و گهورینا گشت و پشکه دهرباره ی تیکستنن لدویف د ته فنی تیکسته کی نوی دا " (10) کو ژنوی یی ژدایکبووی و تاییه تمه ندیین سه ربه خو و ژ ده وروبه ران جودا بخو قه

نامرانه كه نفيسه ر بكار دئينيت بو فه گواستنا ديتن و هزر و هستين خو بو بين به رامبه ر زیده باری شيوازه كى په يوه نديى په لگه ل بين نزيك و دویر .

ئه فى قوناغى هه ستيا ر يا خو يا هه ي و رادى سره كه فتنا نفيسه رى ديار دكه ت ژبه ر كو ئه ف قوناغه دبته خالا په يوه نديكرنى دناقه ر يا نفيسه رى وه كو ئا فرينه ر و خوانده فاني وه كو وه رگر ، ژبه ر هندى ل دهمى نفيسينى پندفى په نفيسه ر يى هشير بيت و مافى فه گواستنا هزران بو سره لاپه رى بده تى .

1.4. توبوگرافيا:

د ديتنا ده ستپيكي دا وه سا ديار دبیت كو ئه ف تيگه ه يى نامويه دهر باره ي نفيسينى ئه دبه ي و به ره ميين مروغلايه تى و يى گریدا په ب دابه شکرنا تشتان ل سه روويى عه ردی و ده ستنيشان کرنا جه ي هه بوونا هه ر تشته كى نفيسينا نه خشان و ئه و بخو ژى " زارافه كى گريكي يى ليكدايه و ژ دوو په يقان پيک دهيت TOPO ، مه رهم ژى ئه رد يا جه و گرافيا GRAPHIE كو مه رهم پى نه خشه و نواندنا داتايين ئه ردی په " (13) و به رچا فکرنا پندفیین مروغى په بو كارين نه خشه كيشانى و دابه شکرنا جوگرافى يا كه رستين جوراوجور .

ئه گه ر ئه م به رى خوه بدهينه هه ر تيکسته كى ل دريژا هيا ميژوويى ، دى بينين د خالين سه ره كى دا بين بنيا تى وى پيک دئين تاييه تمه نديا خو دپارزين ، به لى ب بورينا دهمى هنده ك گورانكارى ب سه ر دا دهين كو ئه وژى لاهه كى نه و چ ژبه اى وى كي م ناكهن ، له وما لدهمى نفيسه ر ده ست ب نفيسينا تيکستى دكه ت يا گرنگه توبوگرافيا وى تيکستى به رچا ف بكه ت ، ژبه ر كو " توبوگرافيا تيکستى كولانا له شى تيکستى په ژبو ليگه ريانى ل جه و بياقن به رده ست بين كو پيکها ت تيکستى پيک دئين ، و کویر دچيت بو فه ديتنا وان به رز ونزميين نفيسه ر سيمايين وان دنه خشينيت و سيبه را وان ويته دكه ت " (14) ب ريكا ديار کرنا وان گهورينين ب سه ردا دهين وئالين ئا فاکرنا وان ده ستنيشان دكهن ئه ف پروسه ژى دكه فته ئيکه م پروسا داهينانا ئه دبه ي دا .

دپروسا داهينانا تيکستى دا و ژئه نجامى تامبوونا قوناغا به رى نفيسنى نفيسه ر يى ئاماده يه بو دارشتنا وان هزرين كومکرين لسه ر لاپه رى ، به لى يا گرنگه نفيسه ر يى هشير بيت ، چونكى ئه ف دارشتنه ب هه ر شيوه كى هه بيتن تاييه تمه نديه كا جيواز بخو فقه دبينيت و ژ دهر ووبه ران ده يته فه قه تانندن ، چونكى ناسنامه ك پى ده يته به خشين و نواندنا وى هزا نفيسه رى كومکرى دكه ت .

لاپه ر يى ئاماده يه بو دارشتنا هزرى و دقې پروسى دا نفيسه ر _ د داهينانى دا _ بابه تى به لاف دكه ت ب به رچا ف وه رگرنتا (نافونيشانى سه ره كى و بين لاهه كى و په ره گرافين بابه تى) بين كو هزا گشتى

دگريت دووير ژ سيمايى تيکستين ژى وه رگرتى و و ئامازه كه بو ژدايکبوونه كا نوى و باشقه .

ئه و ديالوكا باختينى به حس ليكرى دبته ده ستپيک بو وان ده نگ و په يوه نديين دناقه ر يا تيکستين به رين وسه رده م لگه ل بين نوى دروست دين ، به لى " هه فتليکستى ب تيگه هشتنا نوى نه بنتى مفا وه رگرنته ژ تيکستين به رين يان تمامه ر يا وانه ، به لكو دبينا تدا رادبيت لسه ر فه کرنا په يوه نديى لگه ل تيکستى ژى وه رگرتى ب مه رما بكارينان و دویر باره به ره مئيانا وى كو چيدبيت ب ديتنه كا نوى بيت كو به روفاژى يا به رى بيت " (11) و نايته كوپيه كا تيکستى به رين ، به لكو د قوناغا فه گواستنى دا ژ بين به رين هه تا پروسا داهينانا تيکستى ئه ف هه فتليکستيه دناف ميشكى نفيسه رى دا دچه ندين گهورينا نندا دربا ز دبن و بچه ندين ره نگا گهورين سه ردا دهين و بقى چه ندى دبته پشكه ك ژ بېردانكا نفيسه رى و سيمايين درکاندنا خو لسه ر ده سپينيت و ب شيوازى خو يى تاييه ت و ب ره نگه كى جيواز دناف تيکستى نوى ده لبينيت و نيشان دده ت .

ئه گه ر ئه م به حسى هه فتليکستى بكه ين وه كو كارتكرن و كاربه ر بوون دى بينين "نوسه ريک له دونيادا نيه به نوسينه كانى ديكه كاربه ر نه بيت و ئاويزانى بابه ته كانى ديكه ي دهر وه ي دونيا يى ئه دهب نه بيت ، ئه دهب ئه و كاته ده بيته گوزارشت كردن ... " (12)، هه تا قيرى ئه ف چه نده يا راسته ، به لى وى چه ندى ژبه ر نه كه ين كو هه ر كاربه ر بوونه ك دناف به ره مئى ئه دبه ي دا ديار ناييت ، به لكو ئه و پارچا خزمه تا تيکستى نوى بكه ت ب شيوه كى ديار يان فه شار تى خزمه تا تيکستى دكه ت () و ب هه بوونا خو زه نكين كه ت و دبته خالا گه هشتن و پيکفه گریدانا دناقه ر يا هه ردوو قوناغان .

ئه فا لسه رى هاتى دياركرن و شروفه کرن دكه فته د قوناغا به رى نفيسينا تيکستى دا و ئه ف پروسه ب هه مى پنگا قن خو فه دكه فنه دناف ميشكى داهينه رى - هه بوونا فيزيكى نينه - ب مه رما خو ئاماده كرنى بو خولقاندن و نفيسين و دارشتنا تيکستى نوى ئافراندی دا كو ب هه ر شيوى هه بيت ژ نوى په يدا بيت و ببته پشكه ك ژ داهينانا نفيسه رى ، ئه ف قوناغه ژى داهينه رى دهر با ز دكه ت بو قوناغه كا دى يا كو به رجسته بوونا تيکستى به رده ست دكه ت .

4. قوناغا نفيسينا تيکستى Feno-text :

نفيسين دبنياتى خودا فه گواستنه ، ئانكو پيکها تى په ژ دوباره كود کرنا زمانى () ب شيوى نفيسين لسه ر به ريه رى بريكا شيوه و شيوازين جوراوجور ويکفه گریدانا وان ل دويف ياسا و سيسته مه كى دياركرى ، ئارمانجا وى فه گواستنا بوچوون و هزر و ئارمانج و هستين نفيسه رى په بو وه رگرى كو پندفى په ئه ف نفيسينه چاپوكى و شيانين نفيسه رى ژلايى (روى و شيوين دهر برينى و په يوه نديكرنى) ديار بكه ت ژبه ركو ئه ف نفيسينه

په يوه نديكرنې دناڤه را وندا ب مەرهما گهاندنا پيدفيين هردوو
ئاليان بؤ يى به رامهر و خوپاراستن ژ دهربرينين نامازه كهر بين
مروفي بيزار دكهن.

د تيکستی دا داهینا پيدفي بزمانی جفاک لسهر ريکته فتی هه به
ژبو ئافراندا تيکستی ، به لی بکارئینانا وی زمانی ژ بکارئینانا ژيانا
روژانه دا جیوازه (*) ، ئەڤ جیوازی په ژی بؤ هندى ڤه دگه ریت کو
تيکست دوباره رادبیت ب ئافراندا زمانی و ژ ساده بوونا وی
ڤه دکیشیت بریكا پرکرنه وی ب ده لالهت و نامازين داهينه رانه و دبیته
کولمتی دهربرينين زمانی . تشتی گرنگ لفيړی ئەوه کو گه شه کرنا
زمانی تيکستی ژ گه شه کرنا زمانی جفاکی ڤه دهر نينه ، چونکی ئەو
بخو ڤه ریژا وی جفاکی په ب (زمان و تيکست) ڤه و ئەوی تيکستی
پر دکته ژ په یقین وی جفاکی .

وهکو بهری نوکه هاتی دیار کرن ، کو زمان که رهسته که جفاک
بکاردينين بو ئالوگورکنا هزران و پابهندن ب یاسايين ريژمانی ،
نقیسه ژى هر وان یاسايين زمانی بکار دئینیت ، به لی دهنده ک
رهوشاندا و ب مەرهما کارتیکرنی رادبیت بکارئ تيکدانا وان یاسايان
(*) و په نایي دبیته بهر دريژکرن و کورترکرنی کو دبیزنی (لادان) یا
کو " بریتیه له پيشيل کردنی نورم و یاسا باوه کانی زمانی ئوتوماتیک
یان به واتایه کی تر شاعیر به کم کردنی هندی ريسا که له زمانی
ئوتوماتیک دا به کاردين شيعره که ی خوی دروست ده کات (*) ... "
(17) و ئەڤ زمانی روژانه دکه ڤيته بهرچه رخکرنا نقیسه ری و ب حه زا
خو ده ستکاری د دارشتنا ویدا دکته ب شپوه کی و هسا کو
جوداهیه کا باول گه لی بؤ روژانه هه بیت ، ئەڤ په نابرنه بؤ "لادانی
دهوزانی دا شاشیه کا ئەنقه سده ئارمانجا پشت وی راوستیانه لسهر
راستقه کرنه کا تابهت ... " (18) ه یا هزی یان یا زمانی کو بتنی
ئەڤ لادانه بؤ نقیسه ری دگونجیت و دزمانی ئوتوماتیکی بؤ روژانه دا
ب کیماسی یا درکاندن وئاخفتنی دهیته هه ژمارتن .

ژيگرتنا زمانی بؤ تيکستی وهکو موخه لکرنا که رستين دی په ، ئانکو
رابوون ب بهر هه فکرنا ببردانکا زمانی و روشه نگیری و که لتوری یا
نقیسه ری و ڤه وه ژارتنا هه موو دهربرينين پيدفي و پولينکرنا وان
ب مەرهمين جودا و لجهين پيدفي کو هر ئیک بکه ڤيته دبياڤی بؤ
هاتی ده ستنيشانکرن و ئهرکی خو بؤ ئيستاتیکی و و سيمانتيکی
بگيرت .

4.4. نارمانج په يام _ Target:

دبیت پروسا داهینانا تيکستی ب هه مو بيکها تين خواهه هه هر ئیک
تابيه تمه ندیا خو وه رگری و تيکستی زهنگين و پيشبختيت ، به لی
دبياڤی ئارمانجا نقيسينا تيکستی دايين کو ب

یا بابه تی دنوین و ب ريکا دابه شبوونا هزران و دهربرينين جوروا
جور بين تيکه لیا نقیسه ری و وه رگری بهرچاڤ دكهن .

2.4. چه وانیا دارشتنی (ره هه ندین بابه تی):

ئهو ميکانيزما داهينه ر لسهر داهينانا تيکستی پشت به ستنی لسهر
دکته ژ که سه کی بؤ يى دی دهیته گورين ، ئەوژی دمینیت لگوره ی
رادى داهينانا دهربرينين نوی ، زيده باری رادى زهنگینی و بهیژبوونا
بیردانک و ڤه ره نگا وی یاکو دبياڤی جفاکی دا هاتی په ڤه ژياندن ،
ئەڤ ئاليه ته دبیته ريکخوشکه ر بؤ داهينه ری کو دبياڤی نقيسينا
تيکستی دا چه وانیا دارشتنا تيکستی بهرچاڤ وه رگری و ئافرانده کا
بژاره بهر ده ست بکته .

نه خشاندن دبورای ئافکارنا تيکستی دا گرنگیا خو یا هه ی کو ئەو
بخو ژوی ليکدانا سيمانتيکی یا دناڤه را پارتين تيکستی دا هه ی
دیار دبیت و بریكا " دیتنا وی ريکخستنی ئيستاتیکا تيکستی دیار
دبیت و بهرچاڤکرنا ریژا کیم و زيده بوونا هه ماهه نگیا وی د
هه ڤسه نگبوونا پارچين - تيکستی - دا کو بباشترین شیوه بگه هیته
ريکين بژاره و ئەڤ چه نده ژى بتنی ئەنجامی پروسا هزرکرنی په ...
" (15) ، چونکی هه ر پروسه کا داهينانی هه بيتن نه شیت به روڤاژی
بهرهم بيهيت ، ژبه رکو هه ر پروسه کا هوسا نه بيتن ژ سروشتی
تيکستی دوویر دکه ڤیت و خو ژ لایه نی سيمانتيکی بؤ تيکستی د
ده ته پاش و وهکو دهرئه نجام لایه نی ئيستاتیکی ژ ده ست دده ت و
نه شیت ئازراندن یان چيژه کا هونه ری یا راستگو پيشکیش بکته .

ئهو هزرين نقیسه ر ب ريکا په یفان پيشکه شی وه رگری بکته ژبو
مه رهمين جودا جودا ، بزاقی دکته کو وان هزران بریكا چيکرن و
داهينانا وینا دیار بکته ، چونکی نقیسه ر و هسا هزر دکته کو
باشترن و کورترين شیواژ ژبو گه هاندنا وی هزی ئافکارن و
ريژکرنا وان وینایه دهنده دهربريناندا کو په یام و ئهرکی خو
بجهبين ، ئەڤه ئو ريکه یا نقیسه ری هه لبرادی و یا پشتی هینگی
لسهر ملين وه رگری دمینیت کو وان هزران شروفه و بهرچاڤ بکته .

3-4 - په يوه نديين زمانی:

زمان ، کومه کا فورمانه کو ژ ئەنجامی ئاخفتنی دناڤ جفاکه کی دا
دروست دبن و هینه پيشکیشکرن بؤ جفاکی کو ب وی زمانی دئاخفن
، ئەڤ فورمين نافهاتی ژنه گه ری هنده ک یاسايين دیارکری بين
ريژمانی دروست دكهن و ريک دئخن و پيوه ندیي دناڤه را وندا
دروست دكهن و ئەڤ یاسايين زمانی ژى دناڤ ميشکی گروپه کی
دیارکری دا دهينه چه سپاندن .

ئەڤ زمانی ب ئەزموون دروست دبیت دکوکا خودا " سيسته مه مکه
ژ هیمما و ريککه فتنين جفاکی ، تشته کی ئیک پارچه و ريکوپنيکه
دناڤه را ئاخفتنه ريښ جفاکی دا دروست بوويه " (16) و بوويه ڤه ریژا
هزريښ وی جفاکی بؤ ئەندامين خو هه روه سا بؤ بوويه ئامرازه کی

جیهانا تیکستی هنده به‌رفره‌هه همومو لالین ژيانا که‌سان بخوفه دگریت ژ (هزر و ناخفتن و ناماژین جوراوجور و به‌ره‌می زانستی و نه‌دبی و شانو) ، نهو باشکوفنا نوی و خیفه‌یه یاکو ب ژدایکبوونا خو څه‌ریژا هزرا ناماژینه‌ری ب جیهانه‌کا دیارگری دا پیشک‌هش دکه‌ت و ب‌چهند قوناغه‌کا یا نفیس‌ه‌ری بخوه ناڅ لس‌ه‌رگری دهیته دانان یان ژی ره‌خنه‌گر ب نه‌قی نه‌رکی رادبن .

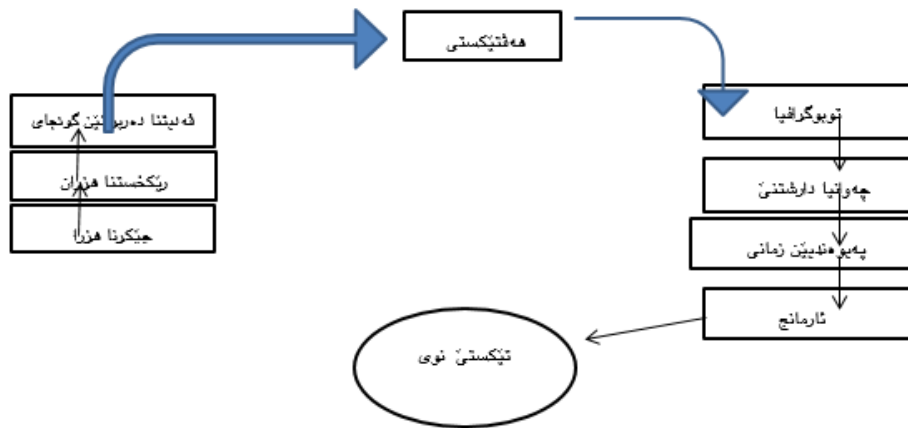
نه‌څ ه‌ردوو قوناغین ل‌سه‌ری ب پینگافین خوفه هاتین دیارکرن گرنگیا خو ژ وی چ‌ندی وه‌درگرن ، کو نهو پروسه‌یه یاکو نفیس‌ه‌ر د ناماژندا ه‌ر تیکسته‌کی دا په‌نایی ب‌دب‌ت و نهو ریتمه‌یه یاکو تاییه‌تمه‌ندیا نه‌دبیه‌ت و جیواز بوونی ب تیکستی د‌بخشیت و دناڅ خودا تیکست_ سیمایین داهینه‌ری دپارژیت و ژ یین د‌ه‌روبه‌ر باشقه دکه‌ت ، نه‌څ تاییه‌تمه‌ندیه

د ناخفتنا روزانه دا ب‌بهای تیکستی ناهینه به‌راورد کرن ، چونکی لایه‌نی نه‌دبیه‌تی و مژاوی ب خوفه نا‌گریت ، به‌لکو نه‌رکی وی گه‌ماندا پیزانین و ناساییونی‌یه . دڅیره‌دا ه‌څی ناماژه‌پیکرنی‌یه کو یا بوری دیارکرن لایه‌نی تیوری یی نفیسینا تیکستی یه و نهو قوناغین داهینه‌ر تیدا د‌بوریته‌څه‌چا چ‌جوری تیکستی بیت و نه‌څ پروسا ب دريژي به‌حس ل‌هاتی کرن دنه‌خشه‌کی روونکه‌ردا دهیته دیارکرن ، بقی شیوی ل‌خواری .

(بابه‌ت ، نافه‌روک ، نارمانچ ، په‌یام ، ...) دهیته نیاسین ، گرنگیه‌کا مه‌زن یا ه‌می و دبیه‌ته نه‌و نامه و مه‌رم و فه‌لسه‌فا تیکست ب‌هاتی نفیسین .

به‌ره‌مبوون ، ب تیگه‌هشتنا هندی کو یی به‌رده‌وامه د به‌ره‌مئینانی دا وی چ‌ندی دیار دکه‌ت کو تیکست ه‌رده‌م یی د‌به‌ره‌مئینانی دا ، سه‌ره‌رای هندی نه‌و وه‌کو ه‌ر که‌رسته‌کی دی ناهینه‌ه‌ه‌ژمارتن ، به‌لکو نه‌و بیاغه یی کو داهینه‌ری و وه‌رگری پیکغه‌کوم دکه‌ت و ب‌تیک نارسته وان بریغه دبیت و "نم‌دشین بیژین روخسار له‌شی د‌ه‌ره‌کی یه و نافه‌روک نه‌و نارسته‌یین ره‌وشتی و د‌ه‌رونی یین هوزانغانی دناڅ‌کاری توره‌یی دا ... ه‌ر وه‌سا نافه‌روک ژ هزر و ه‌ست وسوزین هوزانغانی پیک دهیت ... " (19) و د‌ب‌نه‌ ناوینه ب‌وی تیکستی دهیته نفیسین وئیک ژ تاییه‌تمه‌ندیین وی کو ژ تیکستین دی جیواز دکه‌ت و ژلایی نفیس‌ه‌ری څه واتایه‌کا گرنگ د‌بخشیت و د‌ه‌ربرینا بوچوون و دیتنا وی یا یاهزی و فه‌لسه‌فی به‌رامبه‌ر دیاردین جیهانی دکه‌ت .

په‌یاما تیکستی مه‌رج نینه ب شیوه‌یه‌کی راسته‌خو ب‌و وه‌رگری بهیته نارسته‌کرن ، به‌لکو ژ تاییه‌تمه‌ندیین تیکستی و ژ نه‌نجامی یاریکرن ب د‌ه‌ربرین و په‌یافان په‌یام ب شیوه‌کی نه‌راسته‌خو و مژاوی به‌ره‌م دهیت و تیگه‌هشتن و شروفه‌کرن ب وه‌رگری دمینیت کو نه‌وژی ب ریکا خواندن و شروفه‌کرنی یی پشکاره د‌پروسا به‌ره‌مبوونا تیکستی دا .

5. نه‌نجام

- 3- ژ تاییه‌تمه‌ندیین هغه‌تیکستی (به‌ره‌مئینانه)، نانکو دناڅبه‌را ناماژینه‌ری و وه‌رگری دا ه‌رده‌م یی زیندی یه .
- 4- هغه‌فکاریه‌ک یا ه‌می دناڅبه‌را ناماژندا تیکستی و ره‌ه‌ندی زمانی جفاکی چونکی که‌رسته‌ی نفیسینا تیکستی یی (سه‌رزاری و نفیس‌ی) زمانه .

- 1- تیکست د‌ه‌مبوونا خودا ناماژندنه و څه‌گه‌ریانه ب‌و هزرین د‌ه‌روبه‌ریین خو یین هاریکار ب‌و ناماژکرن تیکستی .
- 2- تیکستی سه‌رخوه‌بوونا خو څه‌ه‌ست ناده‌ت و ژبو نفیسینی په‌نایی د‌ب‌ت به‌ر وی ژینگه‌ها تیدا ناڅا دبیت .

* - ټو زمانې ټیکستی شی دهیته نظیسین کترستی بکارهاتی همان کترستی رودانمیه ، بقی شیوازی دارشتن و بکارینانا وی د ټیکستی دا یی جیاوازه ژلایئ ټارسته کرنا هزی و مه‌رما نقیسینی

- مه‌رم ژ ټیکدانا یاسایان ټو نینه کو دهربرین و زمانه‌کی ودهسا بنفیسیت وهرگر ټینه‌گه‌هیت ، به‌لکو ب شیوازه‌کی ودهسا بیت هم په‌یام ټیکه‌هشتنی بگه‌هیت و هم کارتیکرنا دهربرینی ژلایئ ویزدانی فه بؤ وه‌وگری هه‌بیت ز یدباری ژده‌ستنه‌دانا لایه‌نی ټیستاتیکی یی ټیکستی .

- هرز دمیشکی دا کهرسته‌کی رووته ، و زمان ټیک ژ نامرانی ديارکرنای وی په ، ټه‌گر زمانې دهربرینی درټیکرن بخوفه دیت چیدبیت بیته ټه‌گر په‌رزه‌بوونا وی ، ټیه‌ره‌ندی نقیسهری ټیکستی په‌نایئ دبیته به‌ر دهربرینی زمانې یین کورت کو زرا خوؤ ب ټاسانترین و ساده‌ترین شیوه بگه‌هینیت .

16- عه‌بدولسه‌لام نه‌جمه‌دین عه‌بدوللا، شیکردنه‌وی ده‌قی شیعری له‌رووی زمانه‌وه‌انیوه . چاپخانا حه‌جی هاشم . هه‌ولیر . ده‌زگه‌هی سپریز یی چاپ و وه‌شانی . 2008 . ل 44

17- جان کوهین . بنیه‌اللغه‌الشعریه . ت. محمد الولی و محمد العمری . دار ظوبقال . ط 1 . 1986 . ص 194 .

18- حه‌مدیه‌حسه‌ن محه‌مد . لایئ هونه‌ری و ناقه‌روکا هوزانا سه‌بری بوتانی . چاپخانه‌ی حه‌جی هاشم . هه‌ولیر . ټه‌کادیمیایی کوردی . هه‌ولیر . 2012 . ل 202 .

7. ژینده

جان کوهین . بنیه‌اللغه‌الشعریه . ت. محمد الولی و محمد العمری . دار ظوبقال . ط 1 . 1986 .

جان - میشال غوفار . تحلیل الشعر ت. د. محمد حمود . کلمه و مجد المؤسسة الجامعیة للدراسات و النشر و التوزیع . ابو ظبی . الامارات . 2008

جولیا کریستیفا . نظریه‌النص . ت. فرید الزای . دار ظوبقال للنشر و التوزیع . 1997

حتمیه‌حتمه‌ن محتمه‌د . لایئ هونه‌ری و ناظه‌روکا هوزانا سه‌بری بوتانی . ضاخانای حه‌جی هاشم . هه‌ولیر . ټه‌کادیمیایی کوردی . هه‌ولیر . 2012

خلیل شکری هیاس . القصیده‌السیرداتیة: بنیه‌النص و تشکیل الخطاب . الدار المصریة العالمیة للکتاب . 2016 .

زتسیسلاف و اورزنیاک . مدخل الی علم‌النص مشکلا بناء‌النص . ترجمه‌ سعید حسن بحیری . مؤسسة‌المختار للنشر و التوزیع . القاهرة . ط 1 . 2003

سفیان صائب‌المعاضدی . الموهبة‌العقلیة و الابداع من منظور علم‌نفس‌الشخصیة . دار صفحات‌للنشر و التوزیع . دمشق . 2014

سلیمه‌عذوری . شعریه‌التناص فی الروایة‌العربیة . رؤیة‌للنشر و التوزیع . القاهرة 2012 .

عبدولسه‌لام نه‌جمه‌دین عه‌بدوللا، شیکردنه‌وی ده‌قی شیعری له‌رووی زمانه‌وه‌انیوه . ضاخانای حه‌جی هاشم . هه‌ولیر . ده‌زگه‌هی ستریز یی ضات و وه‌شانی . 2008

عبدالمجید بطالی . طوبوغرافیا‌النص‌الشعری فی دیوان (فی کل‌اتجاه‌للشاعر الدكتور جمال‌المرسی www.policedz.keuf.net

عبدالمعجب‌عجب‌الغیا . التناص فی القصیده‌الحدیثة . مجلة‌البيان . رابطة‌الادباء . الكويت . عدد 355 . 2000

محمد بازی . تقابلات‌النص و بلاغة‌الخطاب نحو‌تأویل‌تقابلی . الدار‌العربیة‌للعلوم‌ناشرون . بیروت . لبنان . 2010

محمد‌عبدالمطلب . مفهوم‌العلامة‌فی التراث . مجلة‌فصول . مجلد 6 . عدد 1 . 1985

5- ټه‌ؤ پروسا د ټه‌کولینی دا هاتی به‌رچاف کرن ټیکستی گشتی بخوفه دگریت و 1 انری وی یی ټه‌ده‌بی نه‌هاتی په‌دیارکرن .

6. په‌راویز

1- محمود‌المصفار . التناص بین‌الرؤیة و الاجراء (مقاربة‌ محایة‌للسرقات‌الادبیة‌عند‌العرب) مطبع‌التسغیر . صفاقس . 2000 . ص 45

2- جولیا کریستیفا . نظریه‌النص . ت. فرید الزاهی . دار ظوبقال للنشر و التوزیع . 1997 . 27

3- سفیان صائب‌المعاضدی . الموهبة‌العقلیة و الابداع من منظور علم‌نفس‌الشخصیة . دار صفحات‌للنشر و التوزیع . دمشق . 2014 . ص 126

محمد بازی . تقابلات‌النص و بلاغة‌الخطاب نحو‌تأویل‌تقابلی . الدار‌العربیة‌للعلوم‌ناشرون . بیروت . لبنان . 2010 . ص 55

4- محمد‌عبدالمطلب . مفهوم‌العلامة‌فی التراث . مجلة‌فصول . مجلد 6 . عدد 1 . 1985 . ص 72

5- سلیمه‌عذوری . شعریه‌التناص فی الروایة‌العربیة . رؤیة‌للنشر و التوزیع . القاهرة . 2012 . ص 145 .

6- خلیل شکری هیاس . القصیده‌السیرداتیة: بنیه‌النص و تشکیل الخطاب . الدار‌المصریة‌العالمیة‌للکتاب . 2016 . ص 198

7- زتسیسلاف و اورزنیاک . مدخل الی علم‌النص مشکلا بناء‌النص . ترجمه‌ سعید حسن بحیری . مؤسسة‌المختار للنشر و التوزیع . القاهرة . ط 1 . 2003 . ص 21 .

8- محمد‌محمد‌یونس‌علی . الخطاب و نظریه‌المرجعیات . حولیات‌اداب‌عین‌شمس . مجلد 40 . 2012 یولیو سبتمبر . ص 268 .

9- مفید نجم . التناص و مفهوم‌التحول فی شعر‌محمد‌عمران . الموقف‌الادبی . اتحاد‌الکتاب . دمشق . عدد 317-318 . 1997 . ص 47

10- عبدالمعجب‌عجب‌الغیا . التناص فی القصیده‌الحدیثة . مجلة‌البيان . رابطة‌الادباء . الكويت . عدد 355 . 2000 . ص 36

• - باس‌لسه‌ر دیالوکی هاتی په‌کرن ل دویف وی چه‌ندی کوب وچوونا (باختین) بویوه‌لیغه‌گه‌رکی گرنگ بؤ تیورا هه‌فتیکستی ل ده‌ف (جولیا کریستیفا) ، ټه‌وی ب پشت به‌ستن لسه‌ر (فره‌ده‌نگ) یی .

11- د. هه‌لمه‌ت‌بابز ده‌قناویران ل رومانی (دواه‌مین هه‌ناری دونیای) به‌ختیار عه‌ل دا . ل 166

* - مه‌رم ژ یا (دیار) بشت به‌ستنه‌لسه‌ر میکانیزما فه‌کالین (الاجترار) ژیده‌باری هندی یا فه‌شارتی ټه‌وه‌کو بننی هزرا سه‌ره‌کی یا ټیکستی پشین به‌یته وه‌رگرتن و ټیکستی داهینای پی به‌یته ټافاکرن

* - مه‌رم ژ کودکرنا زمانې ټه‌وه‌ (فه‌گوهاستنا وی ده‌نگی زمانې په‌یی کو ده‌یته درکندن ژ لایئ مروقیفه ب شیوین جواد و دارشتنا وی په‌ل سه‌ر لاپه‌ری ب شیوئ وینه و هه‌ر ده‌نگه‌کی وینی خو یی هه‌ی و پی ده‌یته ناسکرن و جیوازکرن)

12- www.policedz.keuf.net 2018 . 7 . 16 . 12:47

13- 2018 . عبدالمجید بطالی . طوبوغرافیا‌النص‌الشعری فی دیوان (فی کل‌اتجاه‌للشاعر الدكتور جمال‌المرسی www.alzawrapaper.com

14- جان - میشال غوفار . تحلیل الشعر ت. د. محمد حمود . کلمه و مجد المؤسسة‌الجامعیة‌للدراسات و النشر و التوزیع . ابو ظبی . الامارات . 2008 . ص 36

15- مهیار علوی مقدم . نظریه‌های نقد‌ادبی‌معاصر (صورت‌طرابی و ساختار‌طرابی) . ضات اول . تهران . 1377 . ص 168-169

محمد محمد يونس على . الخطاب و نظرية المرجعيات . حوليات اداب عين شمس
مجلد 40 . 2012 يوليو سبتمبر.
محمود المصفار . التناص بين الرؤية و الاجراء (مقاربة محايتة للسرقات الادبية عند
العرب) مطبع التسفير . صفاقس . 2000
مفيد نجم . التناص و مفهوم التحويل فى شعر محمد عمران . الموقف الادبى . اتحاد
الكتاب . دمشق. عدد 317-318 . 1997
د . هه لمهت بايز ده قئاويزان ل رومانى (دواهه مين هه نارى دونيا) ي به اختيار عه لى دا
. چاپخانهى شه هاب - هه ولىتر. ج 1 . 2013
www.policedz.keuf.net . 7 . 16 . 2018 . 12:47

محمد محمد يونس على . الخطاب و نظرية المرجعيات . حوليات اداب عين شمس
مجلد 40 . 2012 يوليو سبتمبر.
محمود المصفار . التناص بين الرؤية و الاجراء (مقاربة محايتة للسرقات الادبية عند
العرب) مطبع التسفير . صفاقس . 2000

كتابة النص و سلطة التناص

الملخص:

التناص ، ببساطة هو وجود و تحويل و تضمين و احالة نصوص قديمة او معاصرة و ادخالها فى نص مركزى جديد ، حيث تتحول النصوص القديمة الى اجزاء مرئية او غير مرئية فى بنية النص الجديد ، اهتمت هذه الدراسة فى معرفة كيفية كتابة النص ومدى تأثير التناص على عملية البناء ، كذلك الوقوف على المراحل التى يمر بها النص فى تكوينه و اظهار تأثير التناص فى تلك العملية ، يبدأ البحث بملخص عن التناص بعدها عرض مراحل كتابة النص و كيفية كتابة كل مرحلة على حده بعدها انتهى البحث بنتائج مستخلصة عنه .

الكلمات الدالة: النص، التناص، كيفية الكتابة، مراحل الكتابة.

Textual Writing and the Authority of Intertextuality

Abstract:

Intertextuality is mainly an existence, transformation, the embodiment of an ancient and a modern text to the inside of a modern complex text. The ancient texts become the hidden and shown parts in the basic modern text. This study attempts to give importance to the knowledge of how to write the text and the impact of Intertextuality on the action of construction as well as working on the stages of structures and the range of Intertextuality's effect. The study briefly starts to demonstrate the intertextuality; it also shows the stages of writing the text and of the way of how to compose each stage. Finally, the study is concluded with having several results and conclusions.

Keywords: Text, Intertextuality, how to Write, and Steps.